Wenemaa-Kommunistline (enamlasfe) Partei.

Uksiku numbri hind 60 kop. Raudteel 65 kop.

Kõigi maade töölised ühinege.

Edasi

Toimetuse kõnetunnid on igal tööpäewal 2—6 õhtul. Tel. 243-29.

Talitus on awatud igal tööpäewal hommiku kella 10—4 pääle lõunat. Tel. 663-89.

Talituse ja toimetuse adress: В контору газ. „Едаси", Петроград, Социалистическая ул. 14. (б. Ивановская)

Tellimisi wõetakse wastu kõigis W. S. F. R. Wabariigi Posti ajutustes, Põhja Kesskirjanduse büroo (lühend. „Севцентропечать") posti osakonnas Петроград, Просп. 25 Окт. № 1 ja Sewtjentropetshatji Kreisi ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind: 1 kuu — 15 r., 2 kuud — 30 r., 3 kuud — 45 r.

Adressi muutmine 1 rubla.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 146. PÄEWALEHT. Teisipäewal, 8. juulil 1919. a.

Mida nõuab praegune aeg wäerinna seljatagustelt töölistelt?

Igapäewane elu näitab, et see küsimus weel wäga paljudel seigusseta on, sellepärast on tarwilik seda ikka ja ikka puudutada. Kui käesolewat aega selleşt seisukohast waadelda, et kõik, mis ümber sünnib, ajutine, möödaminew on, et tuhanded isegi kümned tuhanded oma elu isikliste huwide tõttu ohwerdawad, siis on arusaadaw kui ütleme: las nad mängiwad, kui neil selleks tahtmist on, meie armastame rahu ja tahame rahus elada. Aga kas on wähematki põhjust sellele seisukohale? Ei ole. Meil on teada, et wõitlus mis praegu käimas, on ainult terawam, arenemise kuju selleşt pikast wõitluse ahelikust, mida inimese põlwed ikka raskemaks muutunud kapitalistilise walmistuswiisi tingimiste tõttu peawad. Igaüks meist on tahes wõi tahtmata oma elupäewad neis wõitlusridades pidanud mööda saatma. Nüüd on see wõitlus niiwõrt küps, et ta otsustawaks on saanud. Ainult kats teed on jäänud: wõita ja elada, ehk kaotada ja surra. Muud ei ole. Ja selle punktile jõudes, peame kindlasti kõik eksiarwamised eemale peletama ja lahtistel silmil elu sellena waatama, nagu ta meie ees on. Terwe ilm on kahte jaotud — revolutsiooniline proletariaat ja reaktsiooniline kodanlus. Kes ühte ei toeta, toetab kahtlemata teist, kes ühede reas ei wõitle, on kahtlemata teise poole ridades. Kesskohta ei ole. Kõik jõud on mõlemil pool wiimseni toondud. Aga pääle otsekohese wäerinna tegewuse on hulk töölisi seljataguse töö läbiwiimiseks jäetud. See hulk peab werega wõidetud wõitusi seljataga kindlustama, et ohwrid, mis wõidusaamise puhul antud, mitte asjatäd ei oleks. Wõitlus, mis kõik wana purustab, waremeteks teeb, nõuab uue ülesehitust. Sellepärast peab seljatagune rind poliitiliselt küps, arusaaja olema. Kui näituseks poliitilisest koosolekutest, miitingutest ehk nii edasi räägida, siis mitte sellepärast, et „midagi teha", waid et need paratamatad on, et nende waral omale teadmisi ülesehitawast tööst omandame. Tööd on lõpmata, kuid töötegijaid just sellepärast wähe, et wäga paljud liig kergemeelselt käesolewat tõsist aega hindawad. Ometi on selle kergemeelsuse põhjuseks see asjaolu, et inimestel arusaamine oma ülesandist küllalt selge ei ole. Sellepärast ongi esimene ja tähtsam töö meie just ju nimelt see, et ennast poliitiliselt täiendada ja seda ajawiitmata. Kõik meie organisatsioonid, olgu nad klubid, seltsid, parteid wõi mis tahes peawad selles mõttes energilist tegewust awaldama, oma tegewuse täielikult seks otstarbeks pühendama. On meil need ülesanded täidetud, mida elu praegusel korral otse tisendawalt meilt ootab, siis jääb aega küll ja küll isikliste huwide ajamiseks üle. Igalpool tarwitatse teadwaid inimesi — mitte professorisi, waid elutundwaid — kuid anda on neid liig wähe. Sellepärast mõtelgu tõsiselt iga inimene, iga seltsimees järele, miks pärast tünned tuhanded meie wendadest walmis on oma elu ohwerdama. Mitte selle eest, et nad oma elust ei hooliks, waid et elule tõsist wäärtust anda. Tehku seljataguse rondi seltsimehed kultuurlisel alal ohwrist! Need ei ole suured, siiski aga wõrdlemata wäärtuslised. Iga minut on liig kallilt ostetud, et meil õigus oleks seda kasuta tarwitamata jätta.

—ite—

Punane wäerinn.

Teated 5. juulil.

Lääne wäerinn.

Petrosawodskist 40 w. läänepool wõtsid meie wäed Träsa küla ära.

Jamburgi maante piirkonnas tungisid meie wäeosad edasi. Kikerino alewikust ära taganedes, lasi waenlane lämmastawate gaasidega.

Molodetshno sihis wältawad wõitlused edasi.

Lõuna wäerinn.

Waenlase päältungimine Malaja Beloserka külale lõõdi tagasi, mis Melitopolist 55 wersta põhja-läänepool.

Meie wäed oma päältungimist arendades, wõtsid Lennaja saama ära, mis Konstantinograadist 15 wersta läänepol.

Harkowi sihis peawad meie wäed heitlust Walki linna ärawõtmise pärast.

Woroneshi wäerinnal on käimas wihased heitlused. Meie wäed wõtsid wõideldes Bobrowi ära.

Ida wäerinn.

Meie wäed wõtsid Miloradowka ära, mis Pugatshewist 40 wersta lõunapool ning rida külasid, mis Busulukist 40 w. lõunapool.

Ufa, Kungura ja Permi piirkondes wältawad meie wägede edukad edasitungimised edasi.

Pööre lõuna frondil.

Punane wägi alustas päältungimist. denikinlased põgenewad, külasid maha põletades. Meie wäed lähenesid Kostantinograbi juurde.

Kogu Denikini wäerinnal hakkab seisukord meie kasuks muutuma. Nõukogude sõjawägi alustas walgekaardlaste wastu päältungimist.

Päältungimine sünnib kolmes sihis. Poltawa-Harkowi liinil liginewad meie wäed Ljubotino juurde.

Poltawa ja Konstantinogradi wahel wõtsid meie wäed päältungimisele asudes ühepäewase wõitluse järele rida külasid ning kindlustatud waenlase seisukohti ära.

Ühe päewa jooksul liikusid punased wäeosad 60 werstalisel wäerinnal 20 wersta edasi.

Walged põletawad taganedes külad maha. Nõukogude ratsawägi ajab taganewaid denikinlasi taga.

Nõukogude sõjawägede päältungimine hakkas ka Bogoduhowi sihis.

Päältungimine laieneb.

Belgorodi sihis wõtsid meie wäed Prohorowka, Harkowi sihis — Jusopowka Ljubotino sihis — Smelts, Poltawa sihis — Iskrowka, Ekaterinoslawi sihis — Saporoshje ja Krimmi sihis — Kitshkasi ära.

Wiimaste teadete järele on Poltawa punasewäe grupe, waenlast rõhudes, Harkowi sihil Wodjanõ juurde jõudnud.

Wõidud ida wäerinnal.

Ida wäerinnal on meie wägedel jällegi olnud rida kordaminekuid.

Meie wäed on Krasnoufimski ära wõtnud. Ida wäerinna lõuna grupe poolt wõeti ära Nikolaewsk. Meie wäed tungiwad raugemata hoo ja südidusega edasi. On waenlaselt ära wõetud palju sõjawarustust.

Petrogradi wäerinnal wältab meie päältungimine suure eduga.

Kronlinn, 5. juulil. — Kernowo ja Kopori piirkonnas laieneb meie päältungimine. Waenlane on täitsa deseorganiseeritud ja taganeb kiirelt. Meie poole tuleb suurel arwul üle walgete poolt petetud punawäelasi. — Dolgowa küla juures katsus waenlane kahe miinipaadi toetusel desanti teha, kuid paisati meie batarei tulega tagasi.

Meie wäed wõidawad kõik takistused ning liiguwad edasi. Ohwitserid wõitlewad ennast-ohwerdawalt, mitte minutiksi oma wägede keskelt lahkudes. Komissaarid waimustawad oma isikliku eeskujuga punawäelasi, kelle meeleolu täiesti suurepärane. (Rosta.)

Murrang algannd.

Kõigil meie wäerindel on alganud murrang, mis meile töötab õige häid ja rõõmsaid wäljawaateid.

Kui meile wiimasel ajal lõune wäerind üsna suurt päämalu tekitas siis wõime nüüd juba öelda, et meie jõupingutustel, mis lõuna wäerinna parandamiseks ette wõeti, ometi saab olema õige hiilgawaid tagajärgi. Nagu lugejad wäerinna teadetest näewad, on meie päältungimine kõiges omas suuruses ning ägeduses juba alganud ja wõidusaawutused on ejalt käes. Meie punane wägi kisub Denikini bandedelt algatuswõimu, purustab kõik walgete lootused punast tööliste Wenemaad oma wõimusse haarata — wägilasemeelselt ära. Juba ongi olemas andmeid, mis jutustawad Denikini wägede korratust taganemisest.

Igatahes wõime hääs lootuses lõunawäerinnalt meie suurte kordaminekute kohta tealeid oodata.

Mis puutub Piileri ja ida wäerinnasse, siis tuleb ainult tähendada, et waenlase tagasisurumine raugemata jõuga edasi wältab. Kõigesuuremaid kordaminekuid on meile pakkunud ida-wäerind. Sel wäerinnal ei ole enam mingit kõnet waenlase algatus wõimust. See on tal murtud lõpulikult.

Punased langelased.

Kriitilisesse seisukorda langesid N. Eesti polgu kütid. Wäsinult wahetpidamata wõitluste järele piirati neid kahest küljest sisse. Kuid korraga kadus segadus kiiresti ja punased kütid, kommunistidega ja wäejuhatusega eesotsas, sammusid kindlate ahelatena julgelt edasi. Wihaste wõitluste tagajärg oli see, et endine seisukord tagasi wõeti ning kindlustati. Päälesellе saadi 4 kuulipildujat ja 6 kuulilinti.

Tunnistawad ise.

Uhest külast, mis meie wiimaste päältungimiste ajal wõtnud, leiti walgekaardlaste proklamatsioon. Selles lendlehes, mis igasuguseid laimu- ja prowokatsioonilauseid täis, räägitakse muu seas: „Ärge mõtelge, et meie naljatama saame teiega, kui te meile wastutegewust awaldate. Ärmuta laseme me oma waenlasi maha."

„Meile ei ole weel aeg jõudnud wabariigis wiibida. Piinawa monarhilise walitsuse — waat', mis wiime teile, wennad." Lendlehele on allakirjutatud: Demokraatiline Eesti sõjawägi."

Wäljamaalt.

Segadused Saksamaal.

Berlin, 30. juunil. — Düsseldorffis olid uued wastuhakkamised, mis Noske poolt maha suruti. Piiramisseisukorda on kõwendud.

Berlin, 4. juulil. — Et uusi wastuhakkamise katseid Berlinis aegsasti maha suruda, on tugewad ratsawäe osad linna paigutud. Sõjariistus patrullid käiwad öösel kui päewal Berlini uulitsatel.

Berlin, 4. juulil. — Raudtee liikumine Berlini ümbruses algab õige pikkamisi. Linna ümber käiwal raudteel ei ole liikumine pea sugugi alganud terwete wedurite puudusel. Elanikude warustus kiwisõe ja toiduainetega on ikka weel raskendud. Osa töölisi, kes surwe kartusel tööle on asunud, jätkawad passiiwset wastupanekut.

Berlin, 4. juulil — Frankfurtis Mainzi ääres ja Darmstadtis kuulutasid raudteelased töötõrke wälja.

Hamburgis ja selle ümbruskonnas on seisukord muutuseta. Altonas (Hamburgi lähedal) arreteeriti mõned isikud, kes pääle kella 10 õhtul uulitsale ilmusid. Mõnes agulis tuli laskmisi ette.

Baueri seletus.

„Tempsi" Wieni kirjasaatja telegrahweerib, et Austria wälisasjade riigisekretäär Bauer tööliste nõukogudes kõnet pidades ütelnud, et walitsus nüüd Saksamaaga ühinemise plaanist lahti ütleb, sest et tal praegu küllalt jõudu ei ole liitriikide tahtmise wastu seda läbi wiia. Praegusel filmapilgul on tähtsamaks ülesandeks, ühise proletaarlise wäerinna kaitsemine.

Sotsialkokkulepelaste tunnistus.

Saksa lehele „Wossische Zeitung" telegrafeeritakse Bernist 11. juunil, et Ramsay Macdonald, Jean Longuet ja Charles Roi kõnelenud e akirjanikkudele:

Internatsionaali (muidugi teise, kollase Internatsionaali) seisukoht praegu tehtawa rahu ja nende tingimiste kohta on teada. Praegusel ajal on sotsialismi sisemine poliitika rahwuswahelistele probleemidele esimese paiga annud. Üldine nõudmine on niisugune, et parajal filmapilgul kõike proletariaadi jõudu ühendada ja ühtlast wäerinda luua.

Nemad teinud katset Italia ja Schweitsi sotsialistisid, kes kollasest Internatsionaalist lahkusid ja kolmanda kommunistlise Internatsionaaliga ühinesid, kollasesse Internatsionaali tagasi kutsuda ja kolmanda Internatsionaali asutamise kohatust selgeks teha. See katse ei olewat õnnestanud, waid Italia ja Schweitsi seltsimehed jäänud kindlale rewolutsionilikkusele truuks. Italia sotsialistid näidanud õieti, et raskuse keskpunkt asub Wenemaal ja Ungaris. Sellega olewat ka nemad (kukkuleppelased) nõus, et tuleb igasuguste abinõudega

wõibelda sõjariistus waheleşegamise wastu Wenemaa ja Ungari asjadesse.

Pariisi rahu kohta wõtnud Italia seltsimehed umbes samasuguse seisukoha, kui Trotski Brest-Litowskis. Nemad lükkawad endi päält igasuguse wnstutuse ära selle wägiwallateo eest, mis liitriikide walitsused Saksamaa kallal korda saadawad ja ei anna ühtegi tähtsust sellele paberilipakale, millele Versailles ja Saint Germenis alla kirjutatakse.

Enamline liikumine ei olewat ei Prantsus- ega Inglismaal pinda leidnud. Imperialistliste orgiate hädaohu tõttu olewat Prantsuse sotsialism kindlasti ühinenud. Praegu ei olewat Prantsusmaal ei „wähemuse“ ega enamluse“ sotsialistisid. Terwet Prantsuse organiseeritud proletaariaati juhtiwat praegu isikud, keda omalajal „kaotajateks“ hüütud.

Ka Prantsusmaal olewat Versailles rahu kindluseta olek tunda. Sotsialiism, kes wõimu oma kätte wõtab, otsustab nii sisemised, kui ka wälimised küsimused. Sedasama wõib ka Inglismaa kohta öelda, kus awalik arwamine wiimaste aastate sündmuste tõttu suuresti on muutunud. Imperialism on endast üle kaswanud ja pilkepildiks kujunenud. Versailles rahutingimiste läbiwaatamine peab jündima kõige lähemal ajal, kui Lääne-Europa tahab jegadusteşt pääseda.

Nõukogude Ungarist.

Budapestis on täielik kord jälle maksma pandud. Päälinna sõjawäe kommandant kirjeldab seisukorda järgmiseks: „Mina lubasin juba telefoni wabaks tarwituseks. Tramwaid käiwad terwe päew. Mõne päewa järel awatakse teaatrid. Wahisalgad on weel kohtadel korra kaitseks. Wasturewolutsioonilistelt laewadelt on hulk madrusseid meie poole üle jooksnud. Laewad „Samosch“, „Wisa“ ja „Ukempo“ on Samuelli juhatuse all, kindlasti proletaarlise diktatuuri kaitseks walmis olles. Wasturewolutsioonilise komando ultimaatum, mis kolmewärwilise rahwuslise lipu maksmapanemist nõudis, tõugati põlgusega tagasi. Wasturewolutsioonilistele madrustele teatati, et nendega läbirääkimisse ei astuda, sest et neid kõige alatumateks waenlasteks loetakse.

Rootsi töölised lahkuwad kokkulepelaşteşt.

Rootsi kapitalista erutab see, et tööliste organisatsioonid ilma ühisuste juhatuse nõusolemiseta töötõrkeid ette wõtawad. See juhtus hiljuti Besterastis Malmös. Ettewõtjate ühisus teatab, et töötõrke liikumine tõsist iseloomu omandab ja terwel maal laiali wõib laguneda.

Walimiste tagajärjed Rootsis.

Stokholm, 1. juulil. — Eila olid esimese palati ümberwalimised. Stokholmis waliti 10 saadikut. Mõõdukad said 3 kohta, tööliste erakond — 6 ja wabamõtlejad — 1 koha. Ettewõtjate ühisuse juhataja Salomş kukkus läbi.

Weel üks uus walitsus.

Presidents Wilsonile saadeti adress Ameerika Ühisriikide 30 kuberneri allkirjaga kus nad paluwad teda kõik oma mõju selleks maksma panna, et terwe Armenia saatkonda liitriikide poolt kui Armenia faktilişt walitsust tunnistaks selleks, et hiilgaw Armenia rahwas rahukonwerentsil osa wõtta wõiks sel päewal, kui tema saatust sääl otsustakse.

Proletariaat ühineb.

Bulgaria tesnjakite sotsialistliline erakond tunnistas oma kongressil 22. juunil ennast kommunistliku internatsionaale üheks osaks. Pääle erakonna kongressi oli ametiühisuste kongress. Kuni tesnjakite kõngressini oli Bulgarias juba kommunistlik erakond, kelle eesotsas Harlamow seisis.

Saksamaa blokaat kestab weel ühe kuu.

Reuteri telegrahwi agentuuri teatete järel astub rahuleping Saksamaaga ühe kuu pärast pääle temale allakirjutust jõusse şest et lepingu lõpuliseks kinnitamiseks peab ta kõige allakirjutawate maade parlamentide poolt wastu wõetud olema. Seniks jäänwad ega kõik jõjalised ja majanduslikud blokaadi tingimised jõusse.

Walgete laagrist.

Wene „põhja armee“ wägiwalla teod ingerlaste wastu.

Selle päälkirja all kirjutab „Karjala“ 27. juunil järgmist. „Wiimaks ometi on põhja armee juhatus sellesse komisjoni esitaja nimetanud, mis kindral Laidoneri käsu järele nimetatud neude sündmuste uurimiseks, mis wenelaste ja ingerlaste wahel juhtunud. Komisjoni esimene istumine oli Narwas 26. juunil. Ingerlaste poolt tehti komisjonile järgmise sisuga teadaanne: See tegewus, mida Rodsjanko ingerlaste wastu algas, tuleb wägiwallaks lugeda, millesse, niihästi rügement kui ka wõimkond millegagi põhjust ei annud, misjugusel tegewusel mingit õiguslist alust ei ole. Wõitluse korraldamine rahwuslisel alusel elu ja waranduse eest, kui pole olemas seaduslist riigiwõimu, pole kuritegu. Ingerlased on selleks annud kirjaliku kinnituse, et nad mitte poliitikat ei aja, waid sõdiwad, poliitika ajamist rahuliste aegade pääle jättes. Ingerlased pole isegi kohaliste omawalitsuse korraldamisega teinud tegemist, on ainult sõjategemise kõrwal näljase rahwa toitmist wabastud maakohtes püüdnud korraldada. Sõjategewuses oleme Eesti waliţsusega töötanud käsikäes. Meil on rasked kaotused kanda olnud. Krasnaja Gorka langes Ingeri rügemendi tegewuse tagajärjena, kuid nüüd saadab siiski kindral Rodsjanko 16. juunil ööşel sõjariistus salgad ingerlaste staabi Poppusse, kes wahtidelt sõjariistad röövib, wõtab moona — ja laskemoona ladud, katkestab ühenduse wäerinnal tegewuses olewatega ja jätab neid ilma toidu ning laskemoonata, käskides wõimkonna liikmeid piirkonnast Eestisse minna. Samuti käsketse Soome ohwitseriśi ja soldatisi piirkonnast wäljapoole minna. Ingeri ohwitserisi ja soldatisi sunnitakse ähwardusega põhja armeesse liituma. Uhes sellega riputatse ingerlaste waranduş.

See töik sünnib, nagu Ingeri rügemendi komandajale teatakse (sellekohase sõjapaberi teel) liitlaste sõjawägede juhatonna juhatuse, Inglise kindrali ja Eesti sõjawõimu ülemjuhataja kindral Laidoneri nõusolemisel. Esimene küsimus mille pääle komisjonilt wastust tahame, on see, kas niisugune nõusolemine tõesti on antud. Kindral Laidoner ei ole teadawasti sarnast nõusolekut annud, wõimalikult ehk inglased. Edasi tahame teada, et Ingeri rügemendi laialisaatmine sündis Rodsjanko poolt sel ajal, kui Krasnaja Gorka 13. juunil langes, kuid 14. juunil saabab kindr. Rodsjanko Tallinnasse järgimööda kaks telegrammi, milles ingerlasi wenelaste wastaşes kihutustöös süüdistab, paludes seda liidueşţajatele teada anda. 15. juunil saadab ta kindr. Laidonerile samasuguse telegrammi ja nõuab ingerlasi „oma wõimu alla saada ehk neid ärakutsuda, ähwardades muidu otsustawaid abinõusid tarwitama hakata. Need otsustawad abinõud järgnesid 24 tunni jooksul. Ingeri rügement aeti laialt, tema waranduş wõeti ära ja wõimkonna (hoitokunda — ajutine Ingeri walitsus) liikmed kihutati piirkonnast minema. Nii nagu kõige nende kohta wastuşt soowime, nõuame ühtlasi ingerlaste waranduse tagasiandmist ehk tasumist ja Ingeri sõjameestele Eestisse pääşţmist, kui nad põhja armeesse jääda ei taha.

Wastamiseks selle teadaande pääle paluwad põhja armee esitajad komisjonide töõde lõpetamist kaheks päewaks.“

Walgest Eestist.

Eesti asutawast kogust.

Eesti walgete wabariigi põhjuseaduse arutamisel otsustanud asutaw kogu § 5-sse üles wõtta maksuta ja sunduslikku algharidust, kuna kesk- ja kõrgemharidus tunnistati pahema tiiwa wastupaneku pääle waatamata maksulisteks.

Rootslaste sõjakäigu lõpp Eestis.

Selle päälkirja all kirjutab „Wapaus“ 4. juulil: Rootsist Eestit „wabastama“ läinud lihunikkudesalga „kangelasemuinasjutt“ on lõppenud ja weel palju armetumalt kui soomlaste oma. 19. juunil jõudis Stokholmi 24 „sõjakäigulast“, — jäänused Eestis olewast Rootsi kaitseväest, kes täiesti laiali on kihutatud. „Swenska Tagbladi“ kirjasaatja on ühte „käigust“ osawõtjat, kes selles asjas õige kodune, ülekuulanud ja järgmist muinasjutu kuulnud: Majoor Moshande (kelle kõlwatu tüüpi „Politiken“ juba alguses paljastas) oli wõimatu inimene. Majoor Malmberg oli ennast Franchi tapmisesse seganud, mispärast kogu salga mehed tema wastu olid. Majoor Hällin oli halb päälik. Wiimase juhatusel läks salk 4. aprillil Petseri. Päälikud asusid kloostrisse, mehed külasse. Hällin läks rügemendi kasşaga Tallinna jooma. Selle aja sees oli „wõitlus;“ mehed saadeti ühe küla wastu, mis juba wõetud pidi olema, kuid sääl tuligi alles kätte ja kogu salk pidi plehku pistma, ohwitserid eesotsas. Tagajärg: 8 haawatut, nende seast 4 raskesti.

Ja sellest algas kogu seltskonna lagunemine. Neid oli — Rootsi ja Soome rootslasi kokku — algusşes 140 meest. Need kadusid üks siia, teine sinna. Wäike osa ühes m. Malmbergiga läks „Põhja armeesse.“ Köneleja maalis olukorra walges Eestis wõimaliselt wiletsaks. Haigemajade seisukord on otse kohutaw. Woodiks raudristiga moodi põhi, sõögiks hapukapsa supp ja õlest leib. Franchi tapmine sünnitas skandaali. Lubatud uurimiseşt ei kuulnud midagi. Kui keegi arrestist haigemajasse tahtis pääseda, lasti ta ilma palju nurjnata maha. Nagu ime kaudu oli köneleja — Nord — wangimajast ja haigemajast põgenema ja laewale pääsnud. Leht lõpetab „Tõsiasjaks on, et osalt päälikute kõlbmatuse, osalt meeste seas olnud mõnede pahade elementide tõttu, Rootsi nimi Eestis iseäranis paha kõla on omandanud. Niisama ei ole Rootsil põhjust uhkustada rootslaste kangelasetööga Eestis 1919 a. esimesel poolel.“

Partei elu.

Meie ülesannetest parteilisel töõl.

Meile on tihtigi ette heiteid tehtud, mispärast on parteisse pääsemine nii kerge ja kerge olla nimelt sellepärast, et uusi liikmeid etşamiga wastu wõetawat. Kuid priugib lähemalt ja sügawamalt asja pääle waadata, kui näeme, et küsimust sugugi nii ülesseada ei saa.

Kewadel, partei konwerentsil leidis üks seltsimees, et nüüd, kus eksamid koolides igalpool on ära kaotatud, oleks tõesti jamm tagasi, kui me seda parteisse astumise juures läbi wiime.

Rõhuw enamus konwerentsil oli aga arwamisel, et parteiliikmeid siiski eksamineerima peab, kuid parteilised eksamid pole mitte kooliesşamide taolised, niisama on meil ka teine eesmärk. Paljugi on wiimasel ajal räägitud Wene kommunistlise partei ringkondades parteilisest puhastusest mitte soowitawatest elementidest, kes parteisse sellepärast astuwad, et siis enam waştutawat tohta saada. Wiimane parteikongress wõttis ka sellekohase resolutsiooni wastu, kus muuseas parteiliste jõudude wärskendamiseks paljud wastutawad töölised aegajalt wabrikusse tööle saadetakse, kust nad walitud, et sellega siduda parteitegewust masşega ja parteid tõsiseks massalliseks parteiks teha, muidugi teada, ei saa salata, et üks ehk teine noor parteilane weel küllalt wabanenud ei ole nendest wäikekodanlikustest omadustes, mis nõnda kaua inimesşoo kurnaja ümbrikum teener oli, need wäikekodanlised kalduwused tulewad nähtawale, kui märkame auahnust, või nagu me neid nimetame, karjeristisi, kes koha pääl olles ametnikkudeks muutuwad, kelle şoow on ikka kõrgemale tõusta.

Teadagi, kui meie partei, kui puhta ja aatelise kesktoha pääle waatame, siis peame nõudma, et parteiliikmed idealistid oleks, kommunismis mitte isiklist an eesmärgiks ei seataks, ega see kedagi ei sunniks parteisse astuma, et seda madalat wäiklast soowi täide wiia.

Edasi, nende wigade ja kõweruste kõrwaldamise juures peame ka kui kommunistid teadma, et igasugused määrnähtused elus ei saa mitte sellepärast seletada, et meil on ausaid ja mitteausaid, on karjeristid ja tõsised kommunistid. Igal asjal on oma põhjus, nii ka selles küsimuses. Kui 1917. a. meie partei liikmete arw Eestis 600-ni tõusis linnades, ja nagu mõned ütlewad, „puhas“ oli, siis teame, et 1917. a. meie parteş weel mitte ei ajunud wana ülmakorrahäwitamisele klassisõjaga, ei olnud walitsew partei, kuna nüüd raske ülesanne meie ees seisab; klassisõda lõpule wiia, kommunistlist ühiskonda rajada. Selle ülesande täitmise juures märkame sagedasti, kui kaugele maha rewolutsioonist on jäänud inimese mõistus. Rewolutsiooniga häwitasime küll klassiwahe nähtawad wälised wormid, kuid loobuda wäikekodanlikest omadustest ei jõudnud need, kes ennemalt kunagi ei mõtelnud parteilise, kui töölisteklassi iseäralise töö pääle, millel oma ülesanded ja iseäraldused olid. Ja nüüd tulewadki need äraeksinud meie ridadesse kõigi oma hää ja paha omadustega, need karjeristid on wõõrad parteile ja ausad iseenda wastu.

Kuid siin peab kahekordselt walwel olema. Esiteks tuleb parteisse astujalt nõuda wähemalt kahe või kolme wana partei liikme isiklist soowitust. Isikline soowitus ei tohi aga mitte päälistaudne inimese tundmine olla, waid siin peab kas kollektiiwne tähelepanemine selle üle olema, kes soowib kandidaadiks saada, kuidas ta meie ühiskondlisest liikumisest aru saab, misjugustes sotsiaalsetes tingimistes siiamaani elas ja mispärast ta nüüd selle mõtte pääle tuli, et parteisse astuda. Kas sunnib seda idee, või materjaalne põhjus. Alles siis, kui inimest kollektiiwis, kuhu ta soowib sisse astuda, põhjalikult tuntakse, wõib teda kandidaadiks wastu wõtta ja eksamineerimiseks ette panna.

Eksitus seisabki selles, et paljud arwawad, kui juba kord eksamile wõetakse noort partei liiget, küll sääl siis otsustatakse ta kõlbulikkuse üle parteilisest. Parteiline eksam täidab ainult osa sellest kontrollist parteisse astumise juures. Eksamineerimine sünnib pääasjalikult sellepärast, et otsusele jõuda kommunisti waimulise tugewuse üle. Kuidas saab ta parteilisest põhjusmõtetest aru ja misjugused on tema ar[illegible] need teed, mis wiiwad kommunismile. Eksamite tagajärjed on näidanud, et see kartus, nagu tekşid majandusteaduslt marksistlisest seisukohast paremini haritlased wõi poolharitlased, kes soowiwad meie partei liikmeteks astuda kui töölised, tõtesti põhjendamata on. Hawitaw on tähele panna eksamineerimiste juures küsimuste sügawamat arusaamist. Töölin, kes hingeliselt nende sotsialistlike tingimiste mõjul, milles ta elas ja elab, palju lähemal seisab kommunismile, kui seda haritlane wõi poolharitlane, mõistab küsimuste sisu palju selgemalt ära wastata, ehk ta selle juures siiski pääle algkooli lõpetanud ei ole, waid ainult — karmi elukooli niiste roabriku müüride wahel. Kuna aga haritlased, kui nii wõib nimetada, kes gümnaasiumi lõpetanud ja rohkem, pääle segaste wastuste ei enne, mis tihti käiwad ülesseşte wastu.

Eksamite abil wõib parteiline testkoht parteilisi jõudude jaotamisel juhtnööride wõtta ja tarwiduse järele agitatsioonilisi ja teisi wastutawaid tegelasi kohtadele määrata.

Esimene ülesanne aga kollektiiwide komiteedes on sele järele walwata, et eksamile ei pääseks ükski kandidaat, kui teda weel küllalt ei tunta kollektiiwi liikmete keskel. Ainult selwiisil wõime parteisse mitte soowitawaid olluseid kõrwale hoida, kui meie piinlikku tähelepanelikut pöörame kollektiiwide tegewuse pääle, sinna, kust partei pää jõu hallikas kaswab. Ikka weel ja weel tuleks kollektiiwides kewadel partei konwerentsil wastu wõetud „kodukorda“ tähele panna ja täita, siis tõesti muutub meie partei kindluseks, kuhu ainult need, sisse pääsewad, kes aate pärast partei liikmeks soowiwad saada, kuid mitte oma wäiklaste egoistliste soowide täitmiseks, ei ka sooja koha saamiseks.

Esimene kontroll seisab kollektiiwide käes. Iga kollektiiwi komitee arutagu kandidaadid enne wastuwõtmist läbi, kui leiab et üks ehk teine kandidaat weel küllalt ei ole kohane parteisse astumiseks, siis ei wõi teda ka kandidaadiks wasta wõtta ega eksamineerimiseks ette panna. Parteiline kontroll saagu alguse partei liikmete — masse — juurest, ja lõppegu partei keskkomiteega, siis teostame täielise kontrolli ja ajame korjatud olluseid isşanda laua juurest eemale, nagu selleks üks seltsimees soowi awaldas.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei Eesti Osak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium

14-я Государств. типография, Петроград, Социалистическая (бывш. Ивановская), 14.